کلیدن قورتولمغه باشلایوب نهایت خسوف ساعت طقوزی قرق درت دقیقه ویدی ثانیه وشبه ظل ایله نهایتکی تماس ساعت اونی قرق التی دقیقه وایکی ثانیه کچه‌رك وقوع بوله‌جقدر .

بو حسابجه مدت خسوف اوچ ساعت اوتوز طقوز دقیقه وایکی ثانیه‌دن عبارت اوله‌جق وظل ایله برنجی تماس محیط قمرك اك زیاده شمالی نقطه‌سندن شرقه ونهایتکی تماس دخی غربه طوغری وقوعه کله‌جکدر .

اولجه‌ده بیان ایلدیکمز وجهله ، خسوف وکسوف ، جناب فیاض ازلك دوران کواکبه بخش بیوردیغی قانون ایجابندن اولوب بونلرك ازمنهٔ وقوعنی‌ده فن ، ایشته بویله دقیقه‌سی دقیقه‌سنه ، ثانیه‌سی ثانیه‌سنه قبل الوقوع خبر ویرمکده اولدیغندن بو بابده یاکلش وجاهلانه برظاقم اعتقادات باطله‌یه وخصوصیله کواکب پرستلرك بوندن اوچ درت بیك سنه اولکی عاداتنه اتباع ایله هنکام خسوفده سلاح آتمق ، دف ، دونبه‌لك چالمق کبی احواله جرأت زیاده‌سیله عیب وعبث اوله‌جغنی وبو مثللو احوالدن قطعیاً توقی ایدلمسی لزومنی اهالیمزه بیان واخطار ایله‌رز .

ادرنه ولایتی — صغوقلر زیاده‌سیله حکمفرما اولمقده اولوب کانون اولك اون طقوز ویکرمی ایکنجی کونلرنده مرفته وفره‌جك قضالرنده بش کشینك طوندیغی و بولایر استحکامی جوارنده دخی برنفرك صغوقدن متأثراً وفات ایتمش بولوندیغی محللرندن خبر ویریلیور .

قوصوه ولایتی — رژی اداره‌سنك اسکوب زراعتدن مبایعه ایله‌دیکی توتونلردن یوزده اون فیره تنزیلی کچن سنه تحت ممنوعیته آلنمش ایکن بو سنه ینه بویولده معامله‌ده بولونمقده اولدیغی جهتله محلندن باب عالی‌یه عرض شکایت ایدلدیکی ایشیدلمشدر .

طربزون ولایتی — « البانیا » نامنده بریونان واپوری ایله طربزون معونه‌جیلری بیننده اخیراً ظهور ایتمش اولان منازعه‌نك طرفینك بالمواجهه تدقیقی ضمننده خارجیه نظارت جلیله‌سندن طربزون ولایتنه امر اعطا قلنمشدر .

مقالهٔ مخصوصه

— مکاتب اعدادیه وامر جدید —

معارف نظارت جلیله‌سی طرفندن بودفعه ولایت جلیله‌یه تبلیغ بیوریله‌رق الویه‌یه تعمیماً نشر ایدیلن برامر عمومیده مکاتب اعدادیه‌یه قبول ایدیله‌جك شاکردانك مکاتب رشدیه‌دن مخرج اولملری ویا اودرجه امتحان ویرمه‌لری اقتضا ایده‌جکی بیلدیریلیورکه بو امر طشره مکاتب اعدادیه‌سنك تأسیسنده‌کی مقصدی کلیاً تحویل ویادها طوغریسی ابطال ایتمکده اولدیغندن بو اساسه دائر کچن نسخه‌مزده مندرج اولان مقاله‌یه ضمیمةً بیان مطالعه ایتمکه لزوم کوردك . هرکسجه معلومدرکه مکاتب اعدادیه‌نك تأسیسندن مقصد ایکنجی درجه مکتبلر حکمنده اولان مکاتب رشدیه‌نك مکاتب عالیه‌یه منشأ اوله‌جق قدر درس جدوللرنجه انتظام بولونمامسیله مکاتب عالیه ایچون آیریجه بر مکتب اعدادی تشکیلنه مجبوریت کورولمسی ایدی .

مکاتب ابتدائیه‌دن طلبه آلمق اوزره تأسیس ایدلدیکی کرك درس جدوللرندن وکرك ینه معارف نظارت جلیله‌سی طرفندن تنظیم اولونان جدوللرك بالاسنده‌کی شو — « امور دینیه‌لرینی کندی مکاتب ابتدائیه‌لرنده ویاخود رشدیه‌لرنده تعلم ایدوب شهادتنامه آلان هرصنف تبعهٔ دولت علیه اطفالنه مخصوص » — فقره‌سندن مستبان اولان مکاتب اعدادیه طوغریدن طوغری‌یه مکاتب علیه‌یه طلبه یتیشدیرمکه مخصص ایکن وبو صورتله بدایت تحصیلندن اعتباراً مکاتب ابتدائیه‌ده درت ، مکاتب اعدادیه‌ده بش ومکاتب عالیه‌ده ایکی سنه بولنه‌رق تحصیلنی اون برسنه‌ده اکمال ایتمسی اقتضا ایدن برچوجغی مکتب اعدادی‌یه کیره بیلمك ایچون مدت تحصیلیه‌سی درت سنه اولان مکتب رشدی طریقندن کچمکه مجبور ایتمك بو اون برسنه‌یی اون بش سنه‌یه ابلاغ ایتمش اولمقدن بشقه نه‌یه خدمت ایدر ؟

مکاتب ابتدائیه‌ده قوانین مذهبیه‌سنی کوردکدن صکره قرائت وتحریر ، مبادیٔ صرف وحساب وجغرافیا تحصیل ایتمش بولنان برشاکردی برنجی سنه درسلری ، مقدمات حساب ، جغرافیای عثمانی ، تاریخ عثمانی ، صرف عثمانی وعربی ، قواعد فارسیه ، فرانسزجه قرائت وتحریردن عبارت اولان مکتب اعدادی‌یه کیرمکدن نه منع ایدر ؟ مکتب رشدی‌ده درت سنه درس کوروب تکرار اودرسلری مقدماتندن کورمك وبو صورتله وطنه ، ملته صرف اولونه‌جق درت سنه‌لك برمدتی برتحصیله ایکی کره باشلامق لزومیمی ؟

معارف نظارت جلیله‌سنجه ده معلوم اولدیغی کبی مکاتب رشدیه‌دن چیقان برطالب حسابی ، جغرافیایی ، هندسه‌یی درجهٔ تحصیللرینه کوره اکمال ایتدکدن صکره فارسیدن اولدقجه بهره کسب ایتمش وعربیدن منطقی اکمال ایلمش وفرانسزجه‌دن ده اصول ترجمه کورمش اولدیغی حالده چیقیور . عجبا اوطالب معارف نظارت جلیله‌سنك بویولده‌کی امرینا تبعیته کندیسنی مجبور کوره‌رك تکرار عربیدن امثله ، بنا ، فارسیدن قواعد لسانیه ، ترکجه‌دن املا ، فرانسزجه‌دن اصول قرائت وتحریر ، مختصر جغرافیا ، تاریخ عثمانی کورمك وکونده قرق سطر قره‌لامه یازمق اوزره مکتب اعدادینك برنجی سنه‌سنه کیرمکی تجویز ایدرمی ؟

بزظن ایدییورزکه معارف نظارت جلیله‌سی یامکاتب رشدیه‌یی مکاتب ابتدائیه درجه‌سنده ویاخود مکاتب اعدادیه‌یی شمدیکی صورت تقسیمنه کوره اوچنجی ، دردنجی وبشنجی سنه‌لردن عبارت اولمق اوزره اوچ سنه‌دن عبارت قیاس ایدییور . بو ظنمزك عدم اصابتی ایسه معارف نظارت جلیله‌سنك اولجه تنظیم ایتدیکی درس جدوللرینه عدم دقتنی اثبات ایدر . مادام که مکاتب اعدادیه‌یه قبول ایدیله‌جك شاکردانك مکاتب رشدیه‌دن شهادتنامه‌لی اولمسی اقتضا ایدرمش ، او حالده مکاتب رشدیه‌نك درسلری برنجی وایکنجی سنه‌سنده کوریلن مکاتب اعدادیه‌نك بو ایکی سنه‌سنی تشکیله نه لزوم واردی ؟ موضوع بحث اولان امر ، مکاتب رشدیه‌دن چیقان برطالبك مقدمات تاریخ طبیعیدن بشقه مکاتب اعدادیه‌نك برنجی وایکنجی سنه درسلرینی اوقوته‌جق قدر تحصیل ایتمش بولونماسی نظر دقته آلنه‌رق ویرلدی ایسه تعجب ایدیلیر . مکتب رشدیدن چیقدقدن صکره اقلام حکومتدن برینه کیرمك ویا مکاتب عالیه‌یه دخول ایتمك اوزره صورت تشکیللری ولایات مکاتب اعدادیه‌سنه بکزه‌مین درسعادت ایکنجی درجه مکتبلرنده برایکی سنه تحصیل ایتمکده‌کی اهونیتی دوشونن برچوجغك مکاتب اعدادیه‌نك برنجی وایکنجی سنه‌سنده اتلاف عمره رضا کوسترمیه‌جکی بدیدار ایکن بویله برامر ویرمك مکاتب اعدادیه‌یی معطل براقمق دکل‌ده نه در ؟

مسئله‌یی دها زیاده وضوح ایله معاینه ایده‌بیلمك ایچون شهرمز مکتبلرینی تدقیق ایده‌لم :

معارف نظارت جلیله‌سی طرفندن بالتنظیم مطبوع اوله‌رق مکاتب اعدادیه‌یه توزیع ایدیلن درس جدوللرینك بالاسنه عطف نظر ایدیلیرسه بیوك حرفلرله شو جمله‌نك مرتب اولدیغی کورولور :

« امور دینیه‌لرینی کندی مکاتب ابتدائیه‌لرنده ویاخود رشدیه‌لرنده تعلم ایدوب شهادتنامه آلان هرصنف تبعهٔ دولت علیه اطفالنه مخصوص مکاتب اعدادیه جدولیدر . »

کوریلیورکه بو تعریف اوزرینه مکتب ابتدائی‌ده اکمال تحصیل ایدن برشاکرد مکتب اعدادی‌یه کیره‌بیلیر . بالاده کوستردیکمز کبی مکاتب رشدیه‌نك ایلك سنه‌لرنده‌کی درسلر کورولن برنجی سنه‌سنه آلدیغی طلبه‌یی مکاتب ابتدائیه‌نك منتهی ویامکاتب رشدیه‌نك ایلك صنفلرندن آلمقده بولنان شهرمز مکتب اعدادیسی مکاتب اعدادیهٔ سائره کبی بو نظامك خارجنه چیقمامشیدی . بونك ایچوندرکه مکتب اعدادینك برنجی وایکنجی سنه‌لرنده طلبه بولنمقده‌در . مکتب رشدیدن باشهادتنامه چیقان طلبه ایسه مکتب اعدادینك برنجی وایکنجی سنه درسلرینی تماماً کوردیکی جهتله اوچنجی سنه‌یه آلنمقده اولدیغندن صره‌سیله صنف کچه‌رك اوچنجی سنه‌یه کچن طلبه‌دن بشقه مکتب رشدیدن شهادتنامه ایله چیقان شاکردلردن ایکی اوچ افندی‌ده اوچنجی سنه طلبه‌سنه قاریشمقده ایدی .

شمدی معارف نظارت جلیله‌سنك امر جدیدی موجبنجه حرکت ایدلمك لازم کلسه نه اوله‌جق ؟

بو سنه مکتب اعدادینك برنجی صنفنده سکسان قدر طلبه وار . بونلر امتحان موسمندن صکره ایکنجی سنه‌یه کیره‌جکلر ، برنجی سنه بوش قاله‌جق . بورایه کیم کله‌جك ؟ رشدیه‌دن باشهادتنامه چیقان افندیلرمی ؟ رشدیه‌ده اکمال تحصیل ایدن برافندی معارف نظارت جلیله‌سی رأینده مصیب کورونسون ارزوسیله مثلا منطقی بتیردکدن صکره امثله‌یه باشلارمی ؟ بورادن مستبان اولدیغنه کوره کله‌جك سنه مکتب اعدادینك برنجی سنه‌سی طلبه‌سز قاله‌جق . ۱۳۰۴ ده دخی ایکنجی سنه‌ده صنفده قالانلردن بشقه کیمسه بولونمیه‌جق ، ۱۳۰۵ ده اوچنجی سنه برسکون آباد وتنهائی کسیله‌جك ، ۱۳۰۶ ده دردنجی سنه‌ده خواجه افندیلر کرسیلره حکمت طبیعیه ، هندسهٔ رسمیه ، معادلات کیمیویه تعلیم ایده‌جکلر ، ۱۳۰۷ ده بشنجی سنه صحرای کبیر بیابانلرینك برنمونه‌سی اوله‌جق ، ۱۳۰۸ ده ... تبشیر ایده‌رم ، ای ابوالاطفال ! .. ۱۳۰۸ ده مکاتب اعدادیه چوجقلرینی غیب ایتمش برعائله‌نك خانهٔ پرملالی کبی حزین برتنهائی‌یه استغراق ایده‌رك خواجه افندیلر اوکلرنده مدیر افندی مساعیٔ بیهوده‌سنه مرثیه خوان اولدیغی حالده مکتبك قاپوسنی چکوب کیده‌جکلر .

نته‌کیم بو امر کچن سنه برامر خصوصی اوله‌رق مغنیسا مکتب اعدادیسنه تبلیغ اولندیغندن کوستردیکمز سببلردن طولایی رشدیه‌دن باشهادتنامه چیقان شاکردلرده مکتب اعدادینك برنجی سنه‌سنه رغبت ایتمدکلرندن شمدیکی حالده مکتبك برنجی سنه‌سنده امتحاندن دونمش آلتی افندیدن بشقه کیمسه اولمادیغی کبی مغنیسا مکتب اعدادیسی بتون مکاتب اعدادیه‌یه منتظر اولان نتیجه‌یه ارقاداشلرندن اول واصل اوله‌جغی جهتله بو خصوصده حق تقدم قازانه‌جغی بدیداردر .

بو سنهٔ تحصیلیه نهایتنده بونلرده بالامتحان ترفیع صنف ایده‌جکلرندن بوراده کیمسه‌لر قالمیه‌جقدر .

معارف نظارت جلیله‌سی بو نقطه‌یی دوشونورسه تسلیم ایتملیدرکه بو نتیجه پك فجیع برنتیجه‌در . شوراسی‌ده تسلیم اولونمالیدرکه مقصد عالیٔ شهریاری یوز بیکلرجه لیرالر صرفیله وجوده کتیریلن وملتك شهراه معارفده

— قمر —

مؤلفی : آمه‌ده کیلمن مترجمی : محمود اسعد

— مابعد —

مع التأسف ، شمدیکی راحت وسکونت ایچنده مستقبلك فاجعه‌لرینی کورمك ایستینلر ایچون وبو کبی اخبار بالغیب طریقیله کشفیات ایتمکده استعجال ایلینلر ایچون ، معاملات بشریه‌نك بویله برنهایتنی حساب ایتمك قابل دکلدر .

فی الحقیقه ، حرکت قمر کسب سرعت ایدییور : رصدات عتیقه ، رصدات جدیده‌یه مقایسه ایدلدکده بونی اثبات ایتمکده‌در . اشبو تقرب حسن اولونمیه‌جق درجه‌ده اولدقدن بشقه بونك برحدی اوله‌جقدر : بوندن ۲۵۰۰۰ سنه ظرفنده اشبو سرعت منقطع اوله‌جق وعکسی برحرکت اجرا ایدیله‌جکدر .

اشبو ارتجاجك سببی واشبو ارتجاج برکوچك حد ایله محدود اولدیغی معلومدر .

ایمدی ، بزم ایچون وبزم اولاد واحفادیمز ایچون امین اوله‌لم که : بزم فرضیاتجیلرك عدم موفقیتلرینه اوله‌رق قمر کرهٔ ارض اوزرینه سقوط ایتمیه‌جکدر .

اسکی مسئله‌یه عودت ایدیلیورسه شویله برسؤال دخی وارد اولورکه : کرك برسببدن وکرك دیکر سببدن ، طوعاً وباکرهاً ، قمر کرهٔ ارض اوزرینه سقوط ایدرسه نه اولور ؟

بز بوراده دخی خیالات وادیسنده بولنمقده‌یز لکن نه اهمیتی وار !

دائما برجواب ویرمکه سعی ایده‌لم بلکه برشی استفاده ایده‌رز .

برکره بدیهیدرکه بو حالده بزم لیالیمزك تفاوتی تبدل ایده‌جکدر ، خسوف وکسوف بزم ایچون نامعلوم اوله‌جق وتحولات ازمنه‌یی دیکر وسائط ایله افاده ایتمك لازم کله‌جکدر .

لکن بونلر برشی دکلدر .

اك زیاده حس اولنه‌جق تحولات مدوجذر علائمك آزالمسی اوله‌جقدر . چونکه یالکز شمس بحر محیط صولرینك اشبو ارتجاجنده انجق برثلث نسبتنده تأثیر ایدر .

والحاصل بوندن مدوجذر حرکاتنك حس اولنمز درجه‌ده تحویل ایتدیکی سواحل بحریه‌نك تحولاتنده ناقابل اجتناب اولان تعدیلات حصوله کتیرر .

جمله‌سی بوندنده عبارت دکلدر . قمرك ثقلتی کرهٔ ارض اوزرنده طرز آخر ایله دخی حس اولنور .

معلوم اولدیغی وجهله کره‌مز خط استوا جهتلرنده شیشکیندر ، تعبیر آخرله ، ارضك قطبلرینه طوغری کتدکجه اینجه‌لشن برقبارتمه ایله مستوردر .

کتلهٔ قمرك اشبو قبارتمه اوزرینه اولان تأثیری محور ارضك ایکی طرفه اولان تمایلنی حصوله کتیرر .

قمر غیبوبت ایدرسه محور ارضك بو حرکتی دخی غائب اولور ودائرهٔ منطقهٔ بروجك خط استوا سطحنه اولان میلنك تبدلی وتساویٔ لیل ونهارك تخلفی یالکز شمسك تأثیراتنه منحصر قالیر .

والحاصل کرهٔ ارضك شمس اطرافنده‌کی حرکتی دخی خفیفجه تبدل ایدر . فی الحقیقه اول وقت کرهٔ ارض ایله قمرك مشترك اولان مرکز ثقلتلری ، نقطهٔ احترافنده شمس اولان برقطع ناقص اوزرنده حرکت ایدر .

الحالة هذه ، داخل کره‌ده ، سطحنك ۲۱۵ فرسخ تحتنده اولان مرکز ثقلت شبه کره‌نك مرکزینه انتقال ایدر .

لکن ، کرهٔ ارضك مسافه‌سی ، محرکنك شکل وجسامتی تغیر ایتدیکی آنجق مدت مدیده‌دن صکره اکلاشیله بیلیر .

صرف فرضیاتدن عبارت اولان افادات مذکوره کافیدر . علائم طبیعتك اداره ایتدیکی قوانینك تدقیق مطالعه‌سیله میدان علانیته چیقان آتی الذکر فکر عظیمی نظر تفکره آلمالرینی رجا ایدرك قارئلریمزه وداع ایده‌رز . اوده شودر :

مکوناتده هربرشی موازنه وتدریج ایله واصل سرمنزل حصول اولور . کمال تأنی ایله وفقط مقاومت اولونه‌میه‌جق برصورتده وقوعبولان اجراآت ایچون بزم بیلدیکمز عصرلر ازلینك بررثانیه‌سیدر ووقایعك دفعتاً وشدتله سرزده ظهور اولمسی قوانین تکوینیه‌یه مغایردر .

انتها